

Notitie trouwlocaties in de gemeente Houten

**Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders
op 22 december 2015.**

Aanleiding

Het laatste jaar zijn er meerdere verzoeken ontvangen (per telefoon, e-mail en brief) of het mogelijk is om op andere locaties dan de huidige aangewezen locaties in de gemeente Houten te trouwen. Deze verzoeken zijn zowel afkomstig van eigenaren/gebruikers van commerciële ruimten en bruidsparen zelf. Bruidsparen willen steeds vaker trouwen op een locatie, die voor dat bruidspaar een speciale betekenis heeft. Dat kan zijn in het bos, in de horecagelegenheid waar ze elkaar hebben leren kennen of graag komen, thuis of in een tuin. De mogelijkheden zijn legio. In veel gemeenten kan al overal getrouwd worden. Dat maakt dat trouwlustige stellen soms niet in Houten trouwen, omdat er niet aan hun wensen tegemoet wordt gekomen. Met deze notitie wordt aangesloten bij de nieuwe bestuursstijl en het collegeprogramma. Met name het van buiten naar binnen denken en het openstaan van ideeën van buitenaf.

NB: overal waar in deze notitie wordt gesproken over huwelijk kan ook geregistreerd partnerschap worden gelezen.

Uitgangspunten

In Houten is het op een vijftal locaties mogelijk om te trouwen (het gemeentehuis, Makeblijde, het Oude Station, Landgoed Wickenburgh en STUDIO19C). Bruidsparen maken daar ook dankbaar gebruik van. Toch komt vaker de vraag naar voren om het ook op een andere locatie te laten plaatsvinden. Vanuit het beleidsoverleg is de vraag gekomen om de notitie trouwlocaties aan te passen, zodat het mogelijk wordt om meer aan de klantwensen te voldoen.

Dat lijkt eenvoudig, echter er zitten wel wat consequenties aan. Een huwelijk is een juridische aangelegenheid. Om een huwelijk rechtsgeldig te laten zijn, moet er aan de regels worden voldaan. Deze regels zijn vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek, boek 1, titel 5, afdeling 4. Waarbij artikel 63 het belangrijkste uitgangspunt van deze notitie is.

Artikel 63

Een huwelijk wordt in tegenwoordigheid van ten minste twee en ten hoogste vier meerderjarige getuigen in het openbaar in het gemeentehuis voltrokken ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld, dat er in de wet sprake is van een huis der gemeente. Dat zou impliceren dat trouwen in de openlucht niet is toegestaan.

De gemeente Apeldoorn heeft in mei 2015 aan de minister van Veiligheid en Justitie gevraagd het trouwen in de openlucht wettelijk mogelijk te maken. De minister antwoordde op 7 juli 2015 dat een wijziging van de wet niet nodig is en gaf daarbij de volgende onderbouwing.

Het is aan het bevoegde orgaan van de gemeente (de gemeenteraad of in het geval van delegatie, het college) om zelfstandig te bepalen welke locaties in de gemeente als gemeentehuis worden aangewezen, opdat aldaar een huwelijk kan worden voltrokken. Het begrip gemeentehuis kan daarbij in het kader van een dynamische wetsuitleg in overdrachtelijke zin worden opgevat. Dat betekent dat het niet behoef te gaan om een gebouw in de traditionele zin van het woord. De raad /het college zal bij de aanwijzing van een locatie toetsen of gelet op de goede smaak en de openbare orde - mede gelet op het feit dat de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn werkzaamheden op een veilige manier moet kunnen uitoefenen - geschikt is om als trouwlocatie te worden aangewezen.

Een belangrijk vereiste voor het voltrekken van een huwelijk is voorts dat deze in de openbaarheid plaatsvindt. Niet valt in te zien waarom een locatie in de open lucht, zo lang deze valt binnen de gemeentegrenzen en traceerbaar is, bijvoorbeeld met behulp van kadastrale gegevens, niet als gemeentehuis kan functioneren.

Er kan in de openlucht getrouwd worden, mits er een uitwijkmogelijkheid is, om te schuilen tegen het onvoorspelbare Nederlandse weer.

Volgens de wet dient een huwelijksvoltrekking in de openbaarheid te gebeuren. Dat betekent dat de locatie voor een ieder die daarbij aanwezig wil zijn ook toegankelijk moet zijn. Kun je daarmee ook trouwen bij particulieren thuis? Ja, dat kan, mits het duidelijk aangegeven is en de deur voor iedereen openstaat.¹

De VNG heeft, in samenwerking met het toenmalige ministerie van Justitie in 1998 een aantal criteria uitgewerkt, waaraan locaties, niet zijnde een gemeentehuis, moeten voldoen. Deze criteria zijn te vinden in bijlage 1.

De gemeente Houten hanteert al sinds 2005 een programma van eisen waaraan een locatie zou moeten voldoen. Sinds 2005 is de bevoegdheid van het aanwijzen van een huis der gemeente gedelegeerd door de raad aan het college van burgemeester en wethouders.

Doelstelling

Naar aanleiding van bovenstaande is de volgende doelstelling geformuleerd:

Trouwen op alle locaties in de gemeente Houten mogelijk maken, waarbij de criteria waaraan een trouwlocatie moet voldoen worden vastgelegd.

Mogelijke oplossingen om op meer plekken in Houten te trouwen

Het college is bevoegd om een trouwlocatie in de gemeente Houten aan te wijzen. De doorlooptijd van een verzoek tot een aanwijzingsbesluit is ongeveer drie weken. Met het aanwijzen van specifieke trouwlocaties is de gemeente ook verantwoordelijk voor de gang van zaken rond zo'n trouwlocatie. Bovendien leidt het aanwijzen van meer locaties al snel tot discussies over wel of niet aangewezen locaties. Dit is eigenlijk geen optie, omdat het nog steeds niet alle ruimte aan bruidsparen biedt om te trouwen waar zij dit zouden willen.

Een oplossing hiervoor is het overal binnen de gemeente Houten mogelijk te maken om te trouwen of een partnerschap te registreren. Bij een verzoek om op een niet aangewezen locatie te trouwen wordt een dergelijk verzoek uitsluitend beoordeeld op de volgende criteria: openbare orde, bereikbaarheid, openbare toegankelijkheid en veiligheid.

De aanwijzing geldt voor een periode van 3 jaar. Uiteraard kan tot een kortere of langere periode gekozen worden.

Bij locaties waarvoor geen tijdelijke gebruiksvergunning of geen gebruikersmelding vereist is kan een collega van de Veiligheidsregio Utrecht een toetsing uitvoeren.

Deze oplossing maakt het voor bruidsparen mogelijk om op een speciale trouwlocatie te kunnen trouwen. Het bruidspaar is zelf verantwoordelijk voor de trouwlocatie en dient schriftelijk te bevestigen dat de locatie beschikbaar is en voldoet aan de criteria, waaraan een trouwlocatie moet voldoen. De criteria worden in deze notitie opgesteld.

In 2014 werden er in de gemeente Houten 102 huwelijken voltrokken. Hiervan werden er 16 op locatie voltrokken.

1 In het Burgerlijk Wetboek, art. 1:64 is geregeld dat op medische redenen het mogelijk is om op bijzondere locaties te trouwen. Daar moet een doktersverklaring aan ten grondslag liggen. In deze notitie gaat het om de mogelijkheid om ook onder gewone omstandigheden op andere dan de aangegeven locaties te trouwen.

Mandaatbevoegdheden

Door het openstellen van deze mogelijkheid zal naar verwachting het trouwen/registeren op locatie toenemen en zullen er meer aanwijzingsbesluiten genomen moeten worden. Vanuit het oogpunt van efficiency is het wenselijk dat de bevoegdheid om te beslissen op dergelijke verzoeken te mandateren aan het afdelingshoofd Dienstverlening met de opdracht dit zo breed mogelijk toe te staan met inachtneming van de in deze notitie opgenomen criteria.

In het kader van “buiten naar binnen denken” waarbij geprobeerd wordt te redeneren vanuit de beleving van de klant/burger de wens van de burger, is deze keuze een heel logische. Het sluit eveneens aan bij het collegeprogramma 2014-2018 “Houten maken we samen”. In hoofdstuk 2.3 Vernieuwend bestuur, staat in de paragraaf “ruimte voor de samenleving” de volgende passage: De lokale overheid wordt transparanter, toegankelijker en proactief in termen van meedenken, meehelpen en *faciliteren*.

Daarnaast leidt dit tot een mindere belasting van het ambtelijk apparaat. Eenmaal positief getoetst leidt het tot een aanwijzing voor de duur van 3 jaar.

Criteria, waaraan locaties moeten voldoen

Trouwen in Houten moet zo breed mogelijk kunnen, maar er kunnen een aantal beperkingen vanuit het oogpunt van hogere wetgeving zijn, zoals de Natuurbeschermingswet en de Wet op de ruimtelijke ordening (bestemmingsplan). Ook vanuit het oogpunt van veiligheid en toegankelijkheid voor de (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand (babs), de bode en de gasten zijn er een aantal beperkingen.

Verder is het niet mogelijk om te trouwen in de lucht (bijvoorbeeld in een vliegtuig, een helikopter of hangend aan een parachute) of in het water (vloedlijn of duiken). Ook is het niet mogelijk om in voertuigen te trouwen.

Een locatie, die aangevraagd wordt moet voldoen aan de volgende eisen:

- Het bruidspaar dient schriftelijk te bevestigen dat de locatie beschikbaar is en dat zij de locatie mogen gebruiken.
- De openbaarheid moet worden gewaarborgd.
- De locatie moet in beginsel voor iedereen toegankelijk zijn.
- De locatie moet niet strijdig zijn met de openbare orde en/of de goede zeden.
- De locatie moet zijn voorzien van minimale algemene faciliteiten. Een tafel met kathedor (lessenaar), stoelen, toiletvoorziening en een aparte kleedruimte voor de babs.
- De veiligheid moet gewaarborgd zijn. Er moet voldaan worden aan de eisen gesteld in het Bouwbesluit². Bij gebruik van objecten voor meer dan 50 personen is een gebruiksmelding vereist. Voor inrichtingen (geen gebouwen, zoals een tent) met meer dan 100 personen is een tijdelijke gebruiksvergunning vereist³.
- In de “ruimte” kunnen gedurende die tijd geen andere activiteiten plaatsvinden.
- Een openlucht locatie is mogelijk, mits een uitwijklocatie (= gebouw/tent) in de onmiddellijke nabijheid van maximaal 50 meter is vastgelegd (zgn. slechtweer voorziening)
- Alleen schepen ingericht op groepsvervoer (12 of meer personen) kunnen als alternatieve trouwlocatie worden aangewezen.

Aan de aanwijzing van een locatie zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- De locatie wordt aangewezen voor 3 jaar.
- De gemeente is, behoudens de feitelijke huwelijksvoltrekking, op geen enkele wijze aansprakelijk voor de gang van zaken op de huwelijksdag van het bruidspaar.

² conform hoofdstuk 1 paragraaf 1.5 van het Bouwbesluit

³ conform de brandveiligheidsverordening

- De inzet van de gemeente bestaat uitsluitend uit het eenmalig aanwijzen van de huwelijkslocatie en het beschikbaar stellen van een babs.
- De babs heeft tijdens de ceremonie de regie over het verloop van de ceremonie.
- Op de locatie zal het burgerlijk huwelijk voorafgaan aan het kerkelijk huwelijk, deze twee zaken kunnen niet in één ceremonie plaatsvinden.
- Indien het huwelijk op een schip wordt gesloten moet het schip zich tijdens de plechtigheid bevinden binnen de gemeentegrenzen van Houten.
- Het schip dient voor de huwelijksvoltrekking voor een ieder vrij bereikbaar en toegankelijk te zijn en ligt daarom dertig minuten voor aanvang van de plechtigheid aangemeerd aan de opstapplaats/ ligplaats.
- De aanvraag voor een aan te wijzen locatie dient minimaal zes weken voor de voltrekking van een huwelijk bij college van B&W van de gemeente Houten binnen te zijn.
- De huwelijksdatum en –tijd kunnen alleen worden vastgelegd in overleg met de afdeling Dienstverlening (cluster Burgerlijke Stand) van de gemeente Houten.
- De kosten voor het gebruik van de locatie worden rechtstreeks door de betreffende locatie aan het bruidspaar in rekening gebracht. Dit bedrag staat los van de leges die de gemeente vraagt voor het sluiten van een huwelijk.
- Het bruidspaar draagt zelf zorg voor de inrichting en aankleding van de locatie.
- In de ruimte waar het huwelijk gesloten wordt kunnen gedurende de ceremonie geen (alcoholhoudende) drank geschonken worden of etenswaren verstrekt worden.
- De gemeente verleent geen medewerking aan tijdelijke ontheffingen voor het bereikbaar maken van locaties in de openlucht.
- Het aanwijzen van een trouwlocatie betekent niet automatisch dat op die plek ook het feest kan worden georganiseerd (bv. sportkantines).

Op elke locatie, aangevraagd of aangewezen binnen de gemeente Houten, gelden de volgende voorwaarden:

- Een huwelijk kan alleen voltrokken worden door een (b)abs die is aangesteld door de gemeente Houten.
- Een gratis en een huwelijk met een verkorte ceremonie kan alleen plaatsvinden in het gemeentehuis.

Tijden

Naast de vraag om te trouwen op een trouwlocatie naar eigen keuze, wordt ook steeds meer de vraag gesteld "Kan dit op een ander moment dan nu mogelijk is?".

Op dit moment kunnen huwelijk worden gesloten tussen 09.00 uur en 16.00 uur op werkdagen en op zaterdag tussen 10.00 uur en 14.00 uur.

Texel biedt de mogelijkheid van maandag tot en met vrijdag tussen 08.30 uur en 16.30 uur.

Op zaterdag en zondag zijnde tijden in overleg.

Een andere gemeente die heel ver gaat in de mogelijkheden om te trouwen is de gemeente Zwolle. Ook daar kan getrouwd worden in elke locatie. De (twee) voorwaarden zijn: schriftelijke toestemming van de eigenaar en de veiligheid van de trouwambtenaar moet zijn gewaarborgd. De gemeente Zwolle vindt deregulering op zijn plaats bij trouwen op geprefereerde locaties. Daarom wordt niet getoetst of de locatie beschikt over de vereiste vergunningen. Daarvoor is de eigenaar verantwoordelijk, evenals voor de eventuele consequenties die daarbij horen. De gemeente is van mening dat het draait om het ja-woord van een bruidspaar in het bijzijn van getuigen, ten overstaan van de trouwambtenaar- en niet om de locatie.

Het trouwen op de aangewezen trouwlocaties is in Zwolle alleen mogelijk op tijdstippen aangewezen door de gemeente, maar op zelf gekozen locaties is dat 24 uur per dag, 7 dagen per week mogelijk. Dus ook op zon- en feestdagen.

Aanpassing van de trouwtijden in de gemeente Houten is mogelijk door aanpassing van het Huishoudelijk reglement voor de (buitengewoon) ambtenaren van de burgerlijke stand. Deze kan wordt aangepast door het hoofd van de afdeling Dienstverlening.

Naast aanpassing van het eerdergenoemde reglement moet nog twee besluiten worden genomen om gewijzigde tijden mogelijk te maken, namelijk aanpassing van de tarieventabel (huwelijksleges) en de rechtspositieregeling voor de buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand van de gemeente Houten 2013.

In de huidige rechtspositieregeling is maar één vergoeding van door de buitengewone ambtenaren van de burgerlijke stand voltrokken huwelijken opgenomen. Als gekozen gaat worden voor het trouwen in de avonden of op zon- of feestdagen dan zal daarvoor een passende beloning voor moeten worden gegeven.

Huidige tarieven

Opm. kijk voor de huidige tarieven op:

<https://www.houten.nl/burgers/consumentenzaken/tarieven-publiekszaken/>

Gemeente Houten

De huidige tarieven huwelijk en geregistreerd partnerschap [2015!]		
Locatie	Dagen	Kosten in euro
Gemeentehuis	Maandag t/m vrijdag	426,60
Gemeentehuis	Zaterdag	705,10
Verkorte ceremonie op het gemeentehuis	Maandag t/m donderdag	362,40
Externe locatie	Maandag t/m vrijdag	548,75
Externe locatie	Zaterdag	864,55

Voor het aanwijzen van een vrije locatie zullen leges in rekening gebracht moeten worden. Hiermee moeten de kosten die aan een dergelijk verzoek zijn verbonden gedekt worden. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan de toetsing van de locatie en alle bijkomende kosten, zoals de tijdsbesteding van babs en bodes en de kosten voor burgerzaken. De leges worden jaarlijks aangepast.

Deze kosten bedragen:

- Bezoek aan de nieuwe locatie samen met het bruidspaar door een medewerker van de gemeente, dit zou de babs of bode kunnen zijn (duur inclusief reizen van en naar de locatie; 1,5 uur) € 150,00
- Beslissen op verzoek, informatie verzamelen (mogelijk bij andere afdelingen), overleg met bruidspaar en beheerder/eigenaar locatie (duur 1 uur) € 100,00

Bijlage 1

De criteria waaraan trouwlocaties moeten voldoen volgens de VNG:

Onderstaande criteria (nr. 1-12) zijn overgenomen van het advies van de VNG (Brief met kenmerk AJZ/706315, 6 januari 1998) welke zij in de loop van de jaren verder heeft aangevuld. De criteria 13-16 zijn additioneel, de criteria 17-19 gelden in geval van huwelijken op een boot. Laatstbedoelde criteria zijn opgesteld naar aanleiding van de adviezen van de NVVB en de gemeente Lelystad waar sinds 2004 huwelijken op boten worden voltrokken.

1. de gemeenteraad wijst de trouwlocatie aan, tenzij de bevoegdheid is gedelegeerd aan het college;
2. de gemeenteraad stelt de ruimte ter beschikking of stelt daartoe een privaatrechtelijke overeenkomst op met de eigenaar van deze ruimte;
3. de locatie is naar algemene maatstaven aanvaardbaar;
4. de locatie is tijdens de huwelijksvoltrekking voor iedereen, ook mindervaliden, vrij toegankelijk;
5. de huwelijken worden uitsluitend voltrokken in openbaarheid;
6. er moeten regelmatig huwelijken kunnen worden voltrokken;
7. de locatie ligt binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Houten;
8. de locatie beschikt over een overdekte en omsloten ruimte. Huwelijksvoltrekking in de open lucht wordt toegestaan mits deze openlucht-ruimte aan de overdekte locatie is gekoppeld en omsloten is;
9. de locatie moet bekend zijn als een plaats waar huwelijken worden voltrokken;
10. de rechthebbende van de locatie dient vooraf schriftelijk toestemming te geven;
11. op de locatie zal het burgerlijk huwelijk voorafgaan aan het kerkelijk huwelijk;
12. als de locatie beschikt over een zogenoemde gebruiksvergunning geldt een maximumaantal gasten van 50 personen niet. (art 6.1.1 bouwverordening)
13. op een gekozen locatie is het niet mogelijk de ceremonie kosteloos te laten plaatsvinden;
14. er moet een recent controlerapport/ vergunning voor (brand-)veiligheidseisen worden overlegd;
15. jaarlijks vindt voorafgaand aan eventuele verlenging van de overeenkomst een evaluatie plaats (eerste evaluatie na zes maanden);
16. voor de vastlegging in de huwelijksagenda wordt gebruik gemaakt van een speciaal formulier dat zes weken vóór de datum van huwelijksvoltrekking moet zijn overgelegd aan de beheerder van de huwelijksagenda.

17. de boot dient voor de huwelijksvoltrekking voor een ieder vrij bereikbaar en toegankelijk te zijn en ligt daarom dertig minuten voor aanvang van de plechtigheid aangemeerd aan de opstapplaats/ ligplaats;

18. tijdens een huwelijk op het water staat de eigenaar garant voor de openbaarheid en het vervoer van en naar het schip. Na voltrekking van een huwelijk op het water staat de eigenaar garant voor het vervoer van de ambtenaren van het schip naar de kade;

19. de boot bevindt zich tijdens de plechtigheid binnen de grenzen van de gemeente.